

**Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Хорольський ботанічний сад**

Міністерство освіти і науки України

**Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г.Короленка**

Полтавський державний аграрний університет

Хорольський агропромисловий фаховий коледж

Полтавського державного аграрного університет

Рівненський державний гуманітарний університет

Хорольська міська рада

**Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської
молоді**

Рада ботанічних садів та дендропарків України

Полтавське відділення Українського ботанічного товариства

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ,
ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗБАГАЧЕННЯ ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ У
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВАХ ТА НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ»**

(присвячується 10-річчю Хорольського ботанічного саду

від дати офіційного відкриття)

12 жовтня 2023 р

Хорол – 2023

УДК 574.1(477)(062)

ТЗЗ

Друкується за рішенням Вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 3 від 28.09.2023 р.)

Редакційна колегія:

Дяченко-Богун Марина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Харченко Людмила Павлівна** – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Новописьменний Сергій Анатолійович** – декан факультету природничих наук та менеджменту, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Гомля Людмила Миколаївна** – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Шкура Тетяна Володимирівна** – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Красовський Володимир Васильович** – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, директор Хорольського ботанічного саду; **Рокотянська Вікторія Олексіївна** – кандидат сільськогосподарських наук, асистент, асистент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Орловський Олексій Володимировичи** – аспірант, асистент, асистент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Івер Аліна Олегівна** – старший лаборант кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Прохоренко Вікторія Іванівна** – старший лаборант кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка; **Лимар Наталія Олександрівна** – старший лаборант кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології ПНПУ імені В. Г. Короленка;

Рецензенти:

Білаш Сергій Михайлович – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією Полтавського державного медичного університету.

Писаренко Павло Вікторович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавського державного аграрного університету.

Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та ТЗЗ збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України (присвячена 10-річчю заснування Хорольського ботанічного саду) : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хорол, 12 жовтня 2023 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. – ___ с.

Вміщені матеріали фундаментального дослідження фіторізноманіття, заходів щодо його збереження та збагачення у науково-дослідних установах та навчальних закладах України. Для науковців різних профілів, біологів, екологів, фахівців заповідної справи, викладачів, учителів, аграріїв, аспірантів, магістрантів, студентів.

УДК 574.1(477)(062)

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

© Авторський колектив, 2023

©ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023

соціалізації, рефлексії. Такий алгоритм відповідає дослідницькому підходу до реалізації природничої освіти і дає змогу розкрити творчі здібності учнів.

Перспективи подальших досліджень полягатимуть у розробленні методики використання майстерень у навчанні природничих предметів.

Список використаних джерел:

1. Грицай Н. Методична майстерня як практико-орієнтована технологія навчання майбутніх учителів біології. *Педагогічна освіта*. 2016. Вип. 20 (1), ч. 1. С. 273–279.
2. Грицай Н. Б. Технологія «майстерня» у навчанні природничих предметів. *Тернопільські біологічні читання – Ternopil Bioscience – 2023* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю від дня народження Шиманської Валентини Омелянівни (11–13 травня 2023 р.). Тернопіль : Вектор, 2023. С. 294–297.
3. Харченко Т. Г. Гуманізація сучасної педагогічної освіти у Франції: теорія і практика : монографія. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 560 с.
4. Le Groupe francais d'education nouvelle. URL: <https://www.gfen.asso.fr/fr/accueil> (дата звернення: 29.08.2023)
5. Répondre aux défis éducatifs et sociaux de notre temps / Baraër Michel, Neumayer Michel, Reboul Sophie Vellas Etienne. 2022. 208 p. URL: <https://www.chroniquesociale.com/pedagogieformation/1310-education-nouvelle-l-100.html> (дата звернення: 29.08.2023)

МЕТОД STORYTELLING В ОСВІТІ

Грицай Н. Б., доктор педагогічних наук, професор

Рівненський державний гуманітарний університет

Поляк С.І., здобувач магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014.15 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

На перший погляд, саме слово storytelling може відштовхнути, але наскільки метод досить легкий і неймовірний у використанні на уроці. Кожен вчитель, викладач і звичайна людина дуже часто його використовує.

Storytelling в перекладі «розповідь історій». На уроці метод посідає важливе місце і має мету донести інформацію до учнів. Подаючи сюжетну лінію, учні легше і невимушено сприймають процес навчання. Таким чином, отримання нових знань і навичок завуальовано в грі, що робить її привабливою для школярів, які навіть не усвідомлюють, що навчаються.

Узагалі метод використовується в різних сферах, тому його актуальність є незаперечною. Саме завдяки методу сторітелінгу ми можемо подати будь-який науковий факт чи перетворити нудний нецікавий матеріал на неймовірну пригоду, яка приверне увагу дітей.

Дослідником та засновником Storytelling був Д. Армстронгом (D. Armstrong), керівник міжнародної компанії Armstrong International в США. Він написав книгу «Managing by Storying Around: A New Method of Leadership» [1], де і показав власний досвід використання Storytelling. У своїй праці він представив результати власного досвіду, акцентуючи увагу на найкращих способах презентувати ідею, яка ґрунтується на психологічній закономірності: історії незрівнянно кращі, ніж накази, правила й легко асоціюються з особистим досвідом.

Проблеми використання Storytelling, досліджували Д. Брайнт, Д. Вілсон, Р. Гілл, Е. Ердоган, П. Сміт, А. Сіммонс, Д. Соле, М. Шумейт. Більшість науковців акцентують на комунікаційному аспекті і цінності Storytelling, як мистецтва опису реальних або уявних подій за допомогою тексту і мультимедійних елементів, як обмін знаннями й досвідом через розповіді й історії з метою донесення ідей, розкриття понять.

Мета статті полягає в тому, щоб з'ясувати сутність методу сторітелінг і його місце в освіті.

Для того, щоб досягти бажаного результату, потрібно добре розібратись в структурі методу. Storytelling використовують педагоги та психологи по всьому світі, тому що завдяки цьому методу пояснення матеріалу розвиває в учнів уявлення, логіку, а також учні досягають вищого рівня культурної освіти. Саме завдяки історії, відбувається тісний зв'язок учителя з учнем.

Підростаючи, учні слухають казки, які пропонують доступний спосіб донести до дітей важливі повідомлення в ігровій, простій формі. Підлітки встановлюють зв'язок між казковим світом і реальними життєвими ситуаціями, що допомагає їм розвивати навички вирішення проблем. Іншими словами, історії полегшують учням сприйняття й обробку інформації [1; 2; 3].

Таким чином, розповідь як метод навчання є дуже ефективним інструментом для накопичення нових знань і вивчення різноманітних навичок. Розповідний підхід до навчання переносить школярів у світ уяви, набуваючи нових навичок, що спрощує освітній процес і робить його більш легким. Техніка розповіді, яка використовується на кожному уроці, є

важливою діяльністю для учнів з кількох причин: вона допомагає підвищити мотивацію, покращує використання мови, покращує пам'ять і уважність.

На відміну від звичайного спілкування, коли історії розповідають заради самої розповіді, сторітелінг переслідує важливу мету – створення суб'єкта мотивації до певної дії.

Розповідь – це форма людського мистецтва, яка розповідає про людський досвід. Таким чином, такі навчальні предмети, як природничі науки, не знаходяться поза межами світу людського досвіду чи мистецтва оповідання. Вони вплетені в наше життя таким чином, про який ми, можливо, не підозрюємо. Історії допомагають вчителям охопити новачків так, як це неможливо за допомогою інших сухих, запам'ятаних, дедуктивних стратегій. Вони оживляють різноманітну інформацію значущим і пов'язаним способом. Зрештою, оповідання – це один із найдавніших видів мистецтва, яке усі суспільства робили століттями. Люди природньо розповідають історії, їм не потрібно бути великими оповідачами, щоб це робити.

Storytelling – метод цікавих історій. Учням подобається слухати історію більше, ніж наукову доповідь чи визначення. Це безумовно так, тому що історія легше сприймаються і краще запам'ятовується. Правильніше буде додати до визначення про Storytelling те, що це методика розповіді певної історії так, щоб вона була цікавою. Тому важливо звертати увагу на правила сторітелінгу, для того щоб історія сподобалась учням [1; 2; 3].

Сторітелінг використовують саме для ненав'язливого простого ознайомлення учнів із правилами поведінки з світом і довкіллям, в ігровій та цікавій формі. Розказування різноманітних історій доцільне під час вивчення предметів як гуманітарного, так і природничого циклу.

Storytelling визначений ефективним методом донесення інформації, яка використовується в різних сферах.

Результати проведеного дослідження дають зрозуміти наскільки універсальним та дієвим є метод сторітелінгу. Він відкриває більше можливостей в процесі навчання природничих предметів.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Н. Storytelling як комунікаційний тренд і всепредметний метод навчання. *Молодь і ринок*. 2019. № 7. С. 130–135.
2. Буховська О. Сучасні методи викладання: сторітеллінг як неформальний метод навчання. *Математика в рідній школі*. 2018. № 3. С. 43–48.
3. Золочевська М. В., Назаренко Л. М. Мотиваційний аспект використання технології цифрового сторітелінгу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2019. № 1 (324), ч. 1. С. 175–183.

НАШІ АВТОРИ

Андрущенко О. Л. – кандидат біологічних наук Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України

Антонець М. О. – кандидат психологічних наук, Полтавського державного аграрного університету

Антонець О. А. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету

Антосяк Т.М. – старший науковий співробітник ботанічної лабораторії Карпатського біосферного заповідника

Бабарика В. Г. – науковий співробітник Комунальної установи «Рекреаційний центр Криворудський» Полтавської обласної ради

Білик О.М. – молодший науковий співробітник, дендролог Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва імені В. Я. Юр'єва НАН України

Бондар К.О. – аспірант Українського державного університету Михайла Драгоманова

Бондарчук О.П. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Борняк У.І. – кандидат геологічних наук Львівського національного університету імені І. Франка

Бурмістрова Н. О. – молодший науковий співробітник відділу трав'янистих рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Василенко О.В. – провідний інженер Криворізького ботанічного саду НАН України

Вегера Л.В. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України

Вербицький В.В. – доктор педагогічних наук, директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

Волошин О.Г. – аспірант Національного університету “Чернігівський колегіум імені Т. Г. Шевченка”

Волошина Н.О. – доктор біологічних наук, професор. Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Волощук М.І. – кандидат біологічних наук Карпатського біосферного заповідника

Гапон С.В. – доктор біологічних наук Полтавського державного аграрного університету

Гапон Ю.В. – кандидат біологічних наук Полтавського вищого міжрегіонального професійного училища

Гапоненко М. Б. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України

Глущенко Л.А. – кандидат біологічних наук, заступник директора з наукової роботи, старший науковий співробітник Дослідної станції лікарських рослин НААН України

Гнатюк А. М. – кандидат біологічних наук Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України

Гоблик К.М. – кандидат біологічних наук Ужгородського національного університету

Гомля Л.М. – кандидат біологічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Гончар Н.О. – молодший науковий співробітник Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України

Гриньова М.В. – доктор педагогічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Грицай Н.Б. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету

Давидова А. О. – доктор філософії в галузі біології Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Даценко Я.В. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Дениско І.Л. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Дерев'янку Т.В. – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Дерябіна І.О. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Джус Л.Л. – молодший науковий співробітник Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Дзеркаль В.М. – заступник начальника науково-дослідного відділу Національного природничого парку «Нижньодніпровський»

Діденко І.П. – кандидат біологічних наук, завідувач відділу трав'янистих рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Дорошенко Ю.В. – провідний інженер Державного дендрологічного парку “Олександрія” НАН

Дробишева К.Д. – студентка Чеського аграрного університету (ČZU)

Дубінець В.М. – студентка Рівненського державного гуманітарного університету

Дубінін С.І. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри біології, здоров’я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Дяченко-Богун М.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка

Егтахірі Вассім – студент Полтавського державного медичного університету

Євтушенко Г. О. – кандидат сільськогосподарських наук ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка»

Єгоркіна С. О. – аспірантка Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка

Жук М. В. – аспірантка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Жукова М.Ю. – кандидат медичних наук, доцент ЗВО, доцент Полтавського державного медичного університету

Закалюжний В.М. – доцент, кандидат геолого-мінералогічних наук, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Зубенок К. І. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Зубровська О. М. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник вфідділу природоохоронного та культурної флори Криворізького ботанічного саду НАН України

Івченко А.І. – кандидат сільськогосподарських наук, провідний інженер ,старший науковий співробітник Ботанічного саду Національного лісотехнічного університету України, Львів

Ігнатенко К.С. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Калашнікова Л.В. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України

Карпенко Ю.О. – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри екології, географії та природокористування Національного університету “Чернігівський колегіум імені Т. Г. Шевченка”

Кикоть Л.М. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Клепець О.В. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології Полтавського державного медичного університету

Клименко А.В. – молодший науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Коваль М.М. – головний інженер Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України

Ковальчук Т.Д. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник відділу трав'янистих рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Коджебаш А.П. – провідний інженер Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України

Козурак А.В. – старший науковий співробітник ботанічної лабораторії Карпатського біосферного заповідника

Колдар Л.А. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Коломійчук В.В. – доктор біологічних наук, заступник директора Ботанічного саду імені академії О.В. Фоміна КНУ імені Тараса Шевченка

Коритько І.В. – старший лаборант кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Красова О.О. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник Криворізького ботанічного саду НАН України

Красовський В.В. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, директор Хорольського ботанічного саду.

Криворучко А.В. – кандидат п.наук, доцент кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Куришко Р.В. – старший викладач Полтавського державного аграрного університету

Кустовська А.В. – кандидат біологічних наук Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Лимар Н.О. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Лисенко О.І. – провідний інженер Криворізького ботанічного саду НАН України

Листван К.В. – кандидат біологічних наук Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

Ліснічук А.М. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник
Кременецького ботанічного саду

Лосенко К.М. – молодша наукова співробітниця відділу охорони природи Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника

Любчиков Р.Є. – аспірант Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Марківська Л.В. – начальник науково-дослідного відділу Національного природного парку «Кармелюкове Поділля»

Масовець Д. Б. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка факультету природничих наук та менеджменту

Махорт Д.С. – студентка Криворізький державний педагогічний університет

Мелеш Є.А. – ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Місецька Л.О. – аспірант Українського державного університету Михайла Драгоманова

Місецький А.С. – аспірант Українського державного університету Михайла Драгоманова

Москалюк Б. І. – кандидат біологічних наук, начальниця редакційно-видавничого відділу наукових та науково-популярних видань Карпатського біосферного заповідника

Музика Г. І. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Нагорна С.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Нагорнюк О.М. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Інституту агроєкології і природокористування НААН

Наливайко А.Є. – заступник начальника відділу еколого-освітньої роботи та рекреації Мезинського національного природного парку

Нечипоренко Н.І. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент Полтавського державного аграрного університету

Новописьменний С.А. – кандидат педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету

Новохацька В.Р. – студентка Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Овчаренко О.О. – кандидат біологічних наук Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

Онішко В.В. – доктор педагогічних наук, професор Полтавського державного аграрного університету

Орлов О.Л. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Державного природознавчого музею НАН України

Орловський О.В. – аспірант кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Павленко А.О. – провідний інженер Криворізький ботанічний сад НАН України

Панченко Т.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Білоцерківського національного аграрного університету

Перебойчук О.П. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Плужнікова Т.В. – кандидат медичних наук, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Половинка Д.С. – магістрантка факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Поляк С.І. – студентка Рівненського державного гуманітарного університету

Пономаренко В.О. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України

Поспелов С.В. – доктор сільськогосподарських наук, завідувач кафедри Полтавського державного аграрного університету

Поспелова Г.Д. – кандидат сільськогосподарських наук Полтавського державного аграрного університету

Потоцька С.О. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Поцяпун В.В. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка,

Почка О.В. – студентка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Присяжнюк Н.М. – кандидат ветеринарних наук, доцент, Білоцерківського національного аграрного університету

Рагуліна М.Є. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник Державного природознавчого музею НАН України

Рахметов Д.Б. – доктор сільськогосподарських наук, професор, заступник директора з наукової роботи (Іноваційний розвиток) Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Рахметова С.О – молодший науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Реута А.В. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Рій А. В. – студентка факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка

Рокотянська В. О. – кандидат сільськогосподарських наук Полтавського національного педагогічного Університету імені В.Г. Короленка

Рубцова О.Л. – доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Рудик А.В. – завідувач навчально-виробничої практики Лубенського лісотехнічного фахового коледжу

Сагайдак В.Р. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Сайбекова Ю.С. – студентка Полтавського національного педагогічного університету В. Г. Короленка; студентка ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка»

Свердлов В.О. – аспірант кафедри екології, географії та природокористування Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Сухомлин А.П. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка факультету природничих наук та менеджменту

Тарабун М.О. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник Державного дендрологічного парку «Тростянець» НАН України

Телебіна В.Г. – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Тимошенко Л.М. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Інституту агроєкології і природокористування НАН України

Тимошенко О.М. – аспірант Інституту агроєкології і природокористування НАН України

Тимчук Д.С. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та агрономії Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка

Тимчук Н.Ф. – кандидат сільськогосподарських наук Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка

Ткаченко О.В. – кандидат медичних наук, викладач ЗВО Полтавського державного медичного університету

Фабрика М.Р. – молодший науковий співробітник Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Федорук Ю.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент Білоцерківського національного аграрного університету

Федорчак Е.Р. – кандидат біологічних наук, молодший науковий співробітник Криворізького ботанічного саду НАН України

Федько Р.М. – кандидат біологічних наук, завідувач відділу екології і фармакогнозії Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування НААН

Фельбаба-Клушина Л.М. – доктор біологічних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Хаджаматова К.В. – аспірант Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Хаміна А.В. – магістрантка факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Харченко Л.Я. – науковий співробітник Устимівської дослідної станції рослинництва

Харченко Ю.В. – кандидат сільськогосподарських наук Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН

Хмелевський Д.О. – аспірант Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Чеканов М.М. – молодший науковий співробітник Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України

Черняк Т.В. – завідувач сектору дендрології, розмноження рослин та еколого-освітньої діяльності, науковий співробітник Хорольського ботанічного саду

Чижанькова В.І. – молодший науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Чувпило В.В. – кандидат наук з державного управління, доцент Полтавського державного аграрного університету

Шевченко Т.Л. – кандидат сільськогосподарських наук, старший співробітник Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування НААН

Шевчук С.М. – доктор географічних наук, професор Полтавського державного аграрного університету

Шило Л. О. - студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Шиндер О.І. – кандидат біологічних наук Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Шкура Т.В. – кандидат біологічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Шкута С.І. – провідний інженер відділу оптимізації техногенних ландшафтів Криворізького ботанічного саду НАН України

Шоль Г.Н. – науковий співробітник Криворізького ботанічного саду НАН України

Щербакова Т. О. – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник відділу квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України

Юхименко Ю.С. – кандидат біологічних наук, науковий співробітник відділу інтродукції та акліматизації рослин Криворізького ботанічного саду НАН України

Ямоленко І. І. – студент Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ЗМІСТ

ХОРОЛЬСЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ 10 РОКІВ: АЛГОРИТМ ТА ХРОНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ. СУЧАСНИЙ СТАН КОЛЕКЦІЙ

Красовський В.В., Черняк Т.В. 7

ІНТРОДУКЦІЯ КУЛЬТУРНИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН НА СЕЛИТЕБНІЙ ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВЩИНИ

Антонець М.О., Антонець О.А. 17

ІНТРОДУКЦІЯ ЛИСТОПАДНИХ МАГНОЛІЙ У КОЛЕКЦІЇ ДЕНДРОФЛОРИ КРИВОРУДСЬКОГО ДЕНДРОПАРКУ

Бабарика В. Г. 22

ПРИРОДНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ДЕРЕВНИХ ТА КУЩОВИХ ПОРІД ДЕНДРОПАРКУ "УСТИМІВСЬКИЙ"

Білик О.М., Харченко Ю.В. 25

ВПЛИВ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ РОСЛИН НА БІОРІЗНОМАНІТТЯ

Бондар К.О., Місецька Л.О., Місецький А.С., Волошина Н.О......27

ОНТОМОРФОГЕНЕЗ РОСЛИН РОДУ *PHYSALIS* L. ЗА УМОВ ІНТРОДУКЦІЇ В НБС ІМЕНІ М.М. ГРИШКА НАН УКРАЇНИ

Бондарчук О.П., Рахметов Д.Б. 30

МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ГЕНЕРАТИВНИХ ОСОБИН *DELOSPERMA FLORIBUNDUM* L. *BOLUS* В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ

Бурмістрова Н. О., Ковальчук Т. Д., Діденко І. П. 32

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТРОДУКЦІЇ *ECHINACEA PURPUREA* (L.) MOENCH У КРИВОРІЗЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД

Василенко О.В. 34

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАТУСУ ДІЛЯНКИ ПРИРОДИ ДЕНДРОЛОГІЧНОГО
ПАРКУ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ЮННАТІВСЬКИЙ»

Вербицький В.В......37

ЗАГРОЗИ ДЛЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ЛІСОВИХ БІОЦЕНОЗІВ ВІД ЗРОСТАННЯ
ЧИСЕЛЬНОСТІ *SUS SCROFA*

Волошин О.Г., Карпенко Ю.О., Волошина Н.О. 41

УГРУПОВАННЯ АСОЦІАЦІЇ *RYLAISIETUM POLYANTAE FElf.* 1941 ЯК
БІОІНДИКАТОР АНТРОПІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УРБООКОСИСТЕМАХ

Гапон С.В., Фельбаба-Клушина Л.М., Гапон Ю.В. 43

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА – НОВИЙ КРОК У
РОЗБУДОВІ МІСТА

Шевчук С.М., Гапон С.В., Нагорна С.В., Чувтило В.В., Куришко Р.В. 46

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БОТАНІЧНИХ КОЛЕКЦІЙ

Глуценко Л.А., Шевченко Т.Л. 48

ПОСТАСЕПТИЧНА АДАПТАЦІЯ *BLETILLA STRIATA* (ORCHIDACEAE) В УМОВАХ
ВІДКРИТОГО ҐРУНТУ

*Гнатюк А. М., Андрущенко О. Л., Гапоненко М. Б., Рахметов Д. Б., Листван К. В.,
Овчаренко О.О.* 51

АЛГОРИТМ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ «МАЙСТЕРНЯ» В НАВЧАННІ ПРИРОДНИЧИХ
ПРЕДМЕТІВ

Грицай Н. Б., Дяченко-Богун М. М. 53

МЕТОД STORYTELLING В ОСВІТІ

Грицай Н. Б., Поляк С.І. 55

ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ БЕРЕЗІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
НАТАЛИНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ

Даценко Я.В. 58

СТІЙКІСТЬ ПОЛІАНТОВИХ ТРОЯНД ПРОТИ ЗБУДНИКІВ ЗАХВОРЮВАНЬ

Дениско І. Л. 59

АНТИБАКТЕРІАЛЬНА ДІЯ ФІТОНЦИДІВ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН

Дерев'янка Т.В. 62

COLCHICUM AUTUMNALE L. У НАЦІОНАЛЬНОМУ ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ
«СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ

Джус Л. Л., Чеканов М. М., Фабрика М. Р. 64

РОДИНА *ORCHIDACEAE* У ФЛОРИ НПП «НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ»

Дзеркаль В. М., Давидова А. О. 66

ТЕХНОЛОГІЯ «ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ» НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ
ЗДОРОВ'Я

Дубінець В. М., Грицай Н. Б. 69

ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ В КОНТЕКСТІ
ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЛЮДЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

*Дубінін С.І., Гриньова М.В., Дяченко-Богун М.М., Новописьменний С.А., Плужнікова Т.В.,
Гомля Л.М., Закалюжний В.М.* 71

СПІВПРАЦЯ БОТАНІЧНИХ САДІВ ТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК
ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ БІОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Дяченко-Богун М.М., Гомля Л.М. 73

БОТАНІЧНА, ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНА, ТОВАРОЗНАВЧА ТА КУЛІНАРНА
КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАСТОЦВІТУ М'ЯСО-ЧЕРВОНОГО (*PASSIFLORA INCARNATA* L.)

<i>Єгоркіна С. О.</i>	76
ДЕКОРАТИВНІ РОСЛИНИ ЛУК РОМЕНСЬКО-ПОЛТАВСЬКОГО ГЕОБОТАНІЧНОГО ОКРУГУ	
<i>Жук М. В., Гапон С. В.</i>	78
TYPOLOGICAL ASPECTS AND ASYMMETRY CONTRIBUTION IN HEALTHY LIFE STYLE MAINTAINING	
<i>Zhukova M., Tkachenko O., Ettahiri W.</i>	81
ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ ВЕГЕТАТИВНОЇ СФЕРИ ВИДІВ РОДИНИ CRASSULACEAE J. ST.-NIL. В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	
<i>Зубровська О. М.</i>	83
ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИПАДКІВ МАЛОРЕЗУЛЬТАТИВНОЇ БОРОТЬБИ ІЗ ЗАСЕЛЕННЯМ ДЕРЕВ ОМЕЛОЮ	
<i>Івченко А.І.</i>	85
ІНТРОДУКЦІЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ АДАПТАЦІЇ РОСЛИН ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Ігнатенко К.С., Шило Л. О., Ярмоленко І. І., Зубенок К. І.</i>	88
ФЕНОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕНДРОСОЗОФІТІВ ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ» У ЗВ'ЯЗКУ З РЕГІОНАЛЬНИМИ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ	
<i>Калашнікова Л.В.</i>	90
ІНВАЗІЙНІ ВИДИ СУДИННИХ РОСЛИН У ФЛОРІ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ЯЛІВЩИНА»	
<i>Карпенко Ю.О.,Свердлов В.О.</i>	92
ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРО ПРИРОДНІ І ШТУЧНІ ЕКОСИСТЕМИ У ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)	
<i>Кикоть Л.М.</i>	95

ДЕКОРАТИВНІ РОСЛИНИ ВОДНОЇ ФЛОРИ м. ПОЛТАВИ ТА ОКОЛИЦЬ

Клепець О.В. 97

ПІДБІР РОСЛИН ДЛЯ ТІНЬОВОГО ЕКОЛОГІЧНОГО САДУ В МІСТІ

Клименко А.В. 99

ВОЛОГОЛЮБНІ ВИДИ РОСЛИН НА ТЕРИТОРІЇ КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

Козурак А.В., Антосяк Т.М., Волощук М.І. 102

ФЛОРИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІЇ ХОРОЛЬСЬКОГО БОТАНІЧНОГО САДУ (Полтавська область)

Коломійчук В. В., Шиндер О. І. 104

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЇ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Коритько І.В., Новописьменний С. А. 112

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ФІТОІНДИКАЦІЇ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Лимар Н. О. 119

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ОЛЬФАКТОРНОГО СПРИЙНЯТТЯ

Ліснічук А.М. 122

ГІБІСКУС СІРІЙСЬКИЙ В КОМПОЗИЦІЯХ ПАРКУ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА

Лоєнко К.М. 125

ФІТОТОКСИЧНІСТЬ ІОНІВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ ТА АДАПТАЦІЯ РОСЛИН ДО ЇХ НАДЛИШКОВОГО ВМІСТУ

Лисенко О.І. 127

СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ БІОІНДИКАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ

Любчиков Р. Є. 129

ІНТРОДУКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ *CARLINA ONOPORDIFOLIA* BESSER EX SZAFER, KULCZ. & PAWL. НА ПІВДЕННОМУ ПОДІЛЛІ

Марківська Л.В. 131

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Масовець Д. Б. 134

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ТА СОЗОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ФЛОРИ БАСЕЙНУ РІЧКИ ЩАУЛ

Москалюк Б. І., Мелеш Є. А. 136

СУЧАСНИЙ СТАН, СТРАТЕГІЯ ВИВЧЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ РОСЛИН РОДУ *CLEMATIS* L. В НАЦІОНАЛЬНОМУ ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ "СОФІЇВКА" НАН УКРАЇНИ

Музика Г. І., Гончар Н. О., Вегера Л.В., Пономаренко В. О., Коваль М. М., Коджебаш А. П. 138

НЕФОРМАЛЬНА ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНА ОСВІТА НА ТЕРИТОРІЯХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ

Наливайко А.Є. 141

НАКОПИЧЕННЯ НІТРАТІВ У РОСЛИННІЙ ПРОДУКЦІЇ ТА ПЕСПЕКТИВИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ПРИ ЇЇ ВЖИВАННІ

Новохацька В.Р., Кустовська А.В. 143

ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ РОДУ *TILIA* L. М. ПОЛТАВА

Орловський О.В. 146

ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РІДКІСНИХ РОСЛИН ПРИРОДНОЇ ФЛОРИ УКРАЇНИ В ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ

Перебойчук О.П. 148

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОГО СВІТОРОЗУМІННЯ

Половинка Д.С. 151

БІОРІЗНОМАНІТТЯ: ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ

Половинка Д.С. 153

ФІТОСАНІТАРНІ РИЗИКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЛІЛІЙ В ОЗЕЛЕНЕННІ

Поспєлова Г. Д., Поспєлов С. В., Оніпко В. В., Нечипоренко Н. І. 154

СУЧАСНИЙ СТАН ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКІВ–ПАМ'ЯТОК САДОВО–ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА ЛІВОБЕРЕЖНОГО ПОЛІССЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕНСИВНОСТІ РОСЛИННОГО ПОКРИВУ

Потоцька С.О., Дробишева К.Д. 157

ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ХІМІЇ

Поцяпун В.В., Криворучко А.В. 160

PRUNUS LAUROCERASUS L. В УМОВАХ НДП 'СОФІЇВКА' НАН УКРАЇНИ

Почка О. В., Колдар Л. А......162

АНАЛІЗ ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЛЯНКИ РІЧКИ ДНІПРО У МЕЖАХ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ПОБЛИЗУ М. ЧЕРКАСИ

Присяжнюк Н.М., Панченко Т.В., Нагорнюк О.М., Федорук Ю.В. 165

ЖОРСТКОВОДНІ ДЖЕРЕЛА «СОЙМИ» (МІЖГІРСЬКА УЛОГОВИНА, УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ): ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРИРОДООХОРОННЕ ЗНАЧЕННЯ

Рагуліна М.Є., Орлов О.Л., Гоблик К.М., Борняк У.І......168

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНТРОДУКОВАНИХ ТРАВ'ЯНИХ РОСЛИН В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Рахметов Д.Б. 171

ОСОБЛИВОСТІ ОНТОМОРФОГЕНЕЗУ РОСЛИН РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ *CICER ARIETINUM* L. ЗА УМОВ ІНТРОДУКЦІЇ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Рахметов Д.Б., Бондарчук О.П., Рахметова С.О., Хаджаматова К.В......174

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Реута А.В., Дерябіна І.О., Рокотянська В. О. 176

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ У ШКОЛІ

Рій А. В. 178

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ.

Рокотянська В. О. 180

ПІДСУМКИ ІНТРОДУКЦІЇ ВИТКИХ ТРОЯНД В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Рубцова О.Л., Чижанькова В.І. 181

СПОЖИВЧІ ТА ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ФІСТАШКИ СПРАВЖНЬОЇ (*PISTACIA VERA* L.)

Рудик А.В. 183

ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ БОТАНІКИ, ЕКОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ ФАКУЛЬТЕТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА – ОСНОВА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ТА МЕШКАНЦІВ ПОЛТАВИ

Сагайдак В. Р. 186

МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Сайбекова Ю. С. 188

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНФОРМАТИВНИХ ЗАХОДІВ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ
ЗАХВОРИЮВАНOSTI НА ФЛЮОРОЗ

Сайбекова Ю. С., Шкура Т. В. 190

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Сухомлин А. П. 192

ІСТОРІЯ ІНТРОДУКЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОДУ *PINUS* L. В УМОВАХ
ТРОСТЯНЕЦЬКОГО ПАРКОВОГО КОМПЛЕКСУ

Тарабун М.О. 194

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНИХ
ШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Телебіна В.Г. 195

DEAD WOOD IN GREEN ZONES AND THEIR FORESTED AREAS

Tymoshenko L.M., Tymoshenko O.M. 198

ЕКОЛОГІЧНА МІНЛИВІСТЬ ЖИРНОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ ОЛІЇ У ЛІНІЙ
КУКУРУДЗИ – НОСІЇВ РІЗНИХ ЕНДОСПЕРМОВИХ МУТАЦІЙ

Тимчук Д.С., Харченко Л.Я., Тимчук Н.Ф. 199

ХВОЙНІ ДЕРЕВА В ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ ПАРКУ «ШАХТАРСЬКИЙ» М. КРИВИЙ
РІГ

Федорчак Е. Р., Махорт Д.С. 201

ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН З ЛІКАРСЬКИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ У
ВІДНОВЛЕННІ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОНАСАДЖЕНЬ

Федько Р.М. 203

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
УРОКАХ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК (БІОЛОГІЇ)

Хаміна А.В. 206

«ЛІСИСТІТЬ ДОЛИНИ РІЧКИ ВОРСКЛА У МЕЖАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» <i>Хмелевський Д.О.</i>	208
НОВІ ІНТРОДУЦЕНТИ У КОЛЕКЦІЇ ДЕКОРАТИВНИХ ТРАВ НАЦІОНАЛЬНОГО БОТАНІЧНОГО САДУ ІМЕНІ М. М. ГРИШКА НАН УКРАЇНИ <i>Щербакова Т. О.</i>	210
БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЛИСТКІВ <i>BERBERIS THUNBERGII</i> DC. ТА ЙОГО КУЛЬТИВАРІВ <i>Юхименко Ю. С., Шкута С. І.</i>	212
<i>НАШІ АВТОРИ</i>	215